

فهزل و گه وره یی
ده رۆژی یه که می مانگی حاجیان
و
حوکمه کانی
له سوننه تی پیروزی
پیغه مبهردا (صلوات الله وسلامه
فضائل وأحكام عشر ذي الحجة)

ناماده کردنی :

ماموستا : محمد عبد الرحمن لطيف

وتارخوینی مزگه وتی (شیخ إبراهيم) / که لار

(بكالوريوس في العلوم الشرعية والدراسات الإسلامية / جامعة دهوك)

له بکلا و کر لوه کلانی

مالپه ری به ههشت

www.ba8.org

✉ islam_kurd_ba8@yahoo.com

07701517378

عیراقه - کوردستان - که لار

هه همیشه له گه لمان بن بو بهر هه هه نوو

کتیبی ژماره ١٥٢

پیشہ کی چاپی شہ شہم

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

سو پاس و ستایش بُو خوی پەرہردگار ئہوا بُو جاری شہ شہم ئہم نامیلہ کہ یہ ئامادہ دہ کہ مہوہ بُو چاپ لہ پاش تہواو بوونی ہموو نوسخہ کانی چاپہ کانی پیشووی .. وہ سو پاس بُو خوی گہورہ موسلمانان بہ ہموو چین و توڑہ کانیانہ وہ بہ گشتی و بہ تاییہ تیش میوانانی مالہ کانی و خوینکہ رانی قوناغہ جیاجیا کانی خویند لہ قوتابیانی زانکو و پیمانگا و دواناندیہ کان لہ ہر دوو پەرہ گہزہ کہ تیکرا پیی سوودمہند بوون و بہرچا و پوڑشنکہرہ وہ و ہاندہریکی باش بُو یان بُو ئہوہی ئاشنا بین بہ فہزل و سوننہ تہ کانی (دہ رُوڑی یہ کہ می مانگی حاجیان) و پاشان ئہو سوننہ تانہ ئہ نجام بدہن و دروشمہ کانی ئابینی خوا بہرزراگرن و خیر و فہزلہ کانی ئہو دہ رُوڑہ بہدہست بیین .

وہ دہ توانم بلیم : بلاوبونہ وہی ئہم کتیبہ و ہاوشیوہ کانی ہولیکی مہزن و کاریگہر بوون بُو زیندووکرنہ وہی چہ ندین سوننہ تی پشتلیہ لکراو (سُنَّ مَہجُورَة) لہ سوننہ تہ کانی پیغہ مہبری ئیسلام (ﷺ) کہ زہمانیکہ بہ ہوی نہ زانین و بلاوبونہ وہی خورافیات و فہرموودہ لاواز و ہلبہ ستراوہ کانہ وہ پشتیان تی کرابوو !

داوا کارم خوی پەرہردگار بیکاتہ زہخیرہ و تویشووی قہبر و قیامہ تمان .. اللہم آمین .

کتیبخانہی زانستی بہ سوود / کہ لار : (۱ / ذوالقعدة / ۱۴۳۱ ک)

سویاس و ستایش بو ئه و خوییه که هه ندیک کاتی موباره کی داناوه بو بهنده صالحه کانی که و بتوانن کرداری چاکی تیدا ئه نجام بدهن ، وه سه لآت و سه لامیش له سه ر پیغه مبه ره خوشه ویسته که ی بیت که (**حوکم و ئادابه کانی**) کات و شوینه پیرۆز و موباره که کانی پوون کردوه ته وه بو موسلمانان ، هه روه ها له سه ر هاوه ل و شوینکه وتووانی به چاکه که زیندوو که ره وه ی دروشمه کانی ئایینی خوا و سوننه ته کانی پیغه مبه رن (**ﷺ**) .

ته مه نی موسلمانانی ئومه ته ی پیغه مبه ر (**ﷺ**) که م تر و کورت تره له ته مه نی موسلمانانی ئومه ته ی پیشووتر ، پیغه مبه ر (**ﷺ**) فه رموویه تی : ((**أَعْمَارُ أُمَّتِي مَا بَيْنَ السَّبْعِينَ إِلَى السَّبْعِينَ ، وَأَقْلَهُمْ مَنْ يَجُوزُ ذَلِكَ**))^(۱) .

واته : ته مه نی ئومه ته که ی من له نیوان شه ست تا حه فتا سالدايه ، وه که میان هیه له ئه وهنده ته مه نیان تیپه ر بکات .

به لام خوی گه وره به فه زلی خوی هه ندیک کات و کرداری داناوه که و ده بیته مایه ی به ره که ت و زیاد بوونی ته مه ن ، جا له و کاته موباره کانه : (**ده رۆژی یه که می مانگی حاجیانه / عشر ذي الحجة**) .

به لکه له سه ر فه زل و گه وری ئه م ده رۆژه :

۱ - خوی گه وره له قورئاندا سویندی پی خواردوو و فه رموویه تی : ((**وَالْفَجْرِ ۝۱ وَيَالِ عَشْرِ ۝۲**)) [سورة الفجر] ، قال ابن کثیر : (**المراد بها عشر ذي الحجة**) .

واته : مه به ست به وه ده (۱۰) رۆژه ی که خوا سویندی پی خواردوو بریتییه له **ده رۆژی یه که می مانگی حاجیان** .

۲ - هه روه ها خوی گه وره فه رموویه تی : ((**وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ ۝۲۸**)) [سورة الحج] ، قال ابن عباس (**رضی الله عنه**) : (**أيام العشر**) .

واته : زیکی خوا بکه ن له رۆژه زانراوه کاندایه بریتین له **ده رۆژی یه که می مانگی حاجیان** .

۳ - وه (سعید بن جبیر) ده گپریته وه له (ابن عباس) وه که و پیغه مبه ری خوا (**ﷺ**) فه رموویه تی : ((**مَا مِنْ أَيَّامٍ الْعَمَلُ الصَّالِحُ فِيهِنَّ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنْ هَذِهِ الْأَيَّامِ الْعَشْرِ ، فَقَالُوا : يَا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِلَّا رَجُلٌ خَرَجَ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ فَلَمْ يَرْجِعْ مِنْ ذَلِكَ بِشَيْءٍ**))^(۲) .

واته : هه یچ رۆژانیکی نی به کرده وه ی چاکه تیدا خوشه ویست تر

بیت له لای خوا وه کو ئه م ده رۆژه ی مانگی حاجیان ، وتیان : ته نانته جهادیش له پیناوی خوادا ؟ فه رمووی : ته نانته جهادیش له پیناوی خوادا ، ته نها مه گه ر پیاویکی نه بیت که به خوی و مال و سامانییه وه ده ربجیت بو جهاد له پیناوی خوادا و هه یچیش له وانه نه گه ریته وه .

له بهر ئه مه (سعید بن جبیر) ئه گه ر ئه م ده رۆژه به اتبایه ئه وهنده هه ولی دها و تیده کوشا بو خواپه رستی به ئه ندازه یه که که نزیک بوو له توانادا نه بیت .

هه روه ها لای ده گپرنه وه که فه رموویه تی : ((**لَا تُطْفِئُوا سُرُجَكُمْ لَيْلِيَ الْعَشْرِ**)) .

(۱) صحیح سنن الترمذی رقم : (۳۵۵۰) و صحیح سنن ابن ماجه رقم : (۴۲۳۶) .

(۲) صحیح البخاری رقم : (۹۶۹) و صحیح سنن الترمذی رقم : (۷۵۷) واللفظ له .

واته : شه وانى ده رۆژى یه که می مانگی حاجیان چراکانتان مه کوژیننه وه .

مه به سستی ئه وه یه : شه ونویژ بکه ن و قورئان بخوینن و زیکری خوا بکه ن .

قال الحافظ ابن حجر العسقلانی رحمه الله : (وَالَّذِي يَظْهَرُ أَنَّ السَّبَبَ فِي امْتِيَاذِ عَشْرِ ذِي الْحِجَّةِ : لِمَكَانِ اجْتِمَاعِ أُمَّهَاتِ الْعِبَادَةِ فِيهِ ، وَهِيَ الصَّلَاةُ وَالصِّيَامُ وَالصَّدَقَةُ وَالْحَجُّ ، وَلَا يَتَأْتِي ذَلِكَ فِي غَيْرِهِ) (٣).

واته : ئه وه ی رپوون بیئت له هۆکاری تایبته مه ندیته ده رۆژی یه که می مانگی حاجیان ئه وه یه : که ئه م

ده رۆژه بنه وای په رسته شه کانی تیدا کۆبووه ته وه ، که وا بریتین له نویژ و پۆژوو و سه ده قه و حه ج ، وه ئه مانه ش له هیچ کاتیکی تر دا کۆنابنه وه .

وه پرسیار کراوه له (شیخ الإسلام ابن القیم) : ئایا ده رۆژی یه که می مانگی حاجیان چاک تر و گه وره

تره یان ده رۆژه که ی کۆتایی مانگی په مه زان ؟

ئه ویش له وه لآمدا فه رمووی : (پۆژانی ده رۆژی یه که می مانگی حاجیان چاک تره له پۆژانی ده رۆژه که ی

کۆتایی مانگی په مه زان ، وه شه وانى ده رۆژه که ی کۆتایی مانگی په مه زان چاک تره له شه وانى ده رۆژی

یه که می مانگی حاجیان) (٤).

وقال المبارکفوري : (المُخْتَارُ أَنَّ أَيَّامَ هَذِهِ الْعَشْرِ أَفْضَلُ لِيَوْمِ عَرَفَةَ ، وَكَيْلِي عَشْرِ رَمَضَانَ أَفْضَلُ لِلَّيْلَةِ الْقَدْرِ ، لِأَنَّ

يَوْمَ عَرَفَةَ أَفْضَلُ أَيَّامِ السَّنَةِ ، وَكَيْلَةَ الْقَدْرِ أَفْضَلُ لَيْلِي السَّنَةِ) (٥).

* ئه و کرده وانه ی که سوننه تن له م ده رۆژهدا ئه نجام بدرین :

١ - زۆر ئه نجام دانی کرده وه چاکه کان به گشتی : وه کو : قورئان خویندن و زیکر کردن و فه رمان کردن به چاکه

و قه ده غه کردنی خراپه و جگه له مانه ش ، [به به لگه ی فه رمووده که ی پیشوو : ((مَا مِنْ أَيَّامٍ الْعَمَلُ الصَّالِحُ فِيهِنَّ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنْ هَذِهِ الْأَيَّامِ الْعَشْرِ...))].

أ / قورئان خویندن :

ب / زیکر کردن :

٢ - نویژ کردن : به وه ی که زوو بچیت بۆ نویژه جه ماعه ته کان و په له و پیشبرکی بکه یته بۆ ریزی یه که م ،

هه روه ها ئه نجام دانی نویژه سوننه ته کانی پیش و پاشی نویژه فه رزه کان و شه ونویژ و زوحا و سوننه ته ده ست

نویژ ، هه روه ها ده شتوانیت نویژی (سوننه ته ی په ها / التطوع المطلق) زۆر بکه یته ، وه پیغه مبه ری خوا (ﷺ)

فه رموویه ته : ((عَلَيْكَ بِكَثْرَةِ السُّجُودِ لِلَّهِ ، فَإِنَّكَ لَا تَسْجُدُ لِلَّهِ سَجْدَةً إِلَّا رَفَعَكَ اللَّهُ بِهَا دَرَجَةً ، وَحَطَّ عَنْكَ بِهَا حَظِيئَةً)) (٦).

واته : زۆر سوچه ببه بۆ خوا ، چونکه تۆ یه ک سوچه نابه یته بۆ خوا ئیلا خوی گه وره به هۆی ئه و

سوچه یه وه په یه ک به رزت ده کاته وه و تاوانیکیشته له سه ر لا ده بات .

(٣) فتح الباری شرح صحیح البخاری : (٢ / ٥٩٣) .

(٤) زاد السعاد : (١ / ٥٧) ، وقد نُقِلَ هذا القول عن شيخ الإسلام ابن تيمية أيضاً .

(٥) تحفة الأحوذی : (/) .

(٦) صحیح مسلم رقم : (٤٨٨) .

۳ - **خیر و صهدهقه کردن** : عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الشَّخِيرِ (رضي الله عنه) قَالَ أَتَيْتُ النَّبِيَّ (صلى الله عليه وسلم) وَهُوَ يَقْرَأُ : ﴿الْهَنَكُمُ التَّكَاثُرُ﴾ قَالَ : ((يَقُولُ ابْنُ آدَمَ : مَالِي مَالِي ، وَهَلْ لَكَ يَا ابْنَ آدَمَ مِنْ مَالِكَ إِلَّا مَا أَكَلْتَ فَأَنْفَيْتَ أَوْ لَبِستَ فَأَبْلَيْتَ أَوْ تَصَدَّقْتَ فَأَمْضَيْتَ)) [صحيح مسلم رقم : (۴۸۸)] .

واته : هاتم بۆ لای پیغه مبهەر (ﷺ) له کاتی کدا که ئەمە ی دەخویندەوه ﴿رۆژ کردنی مال و مندال سهرقالی کردون﴾ فهرمووی : ئاده میزاد ده لیت : ماله که م ماله که م ، هیچ پارە و مالیک هی تو نی یه تەنها ئەوه نه بیت که : خواردووته و تیاچوو ه یان له بهرت کردووه و پزیوه و نه ماوه یان ئەوه یه که کردووته به صهدهقه و پیشت خستووه بۆ دوا ی مردنت .

۴ - **رۆژوو گرتن** : مه نديک له خیزانه کانی پیغه مبهەر (ﷺ) فهرموویانه : ((كَانَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وسلم) يَصُومُ تِسْعَ ذِي الْحِجَّةِ)) [صحيح سنن أبي داود رقم : (۲۴۳۷)] .

واته : پیغه مبهری خوا (ﷺ) تۆ رۆژه که ی مانگی حاجیان به رۆژوو ده بوو . وه پرسیار کراوه له (الشيخ عبد العزيز بن باز) سه باره ت به که سیک که بۆچوونی وایه به رۆژوو بوون له ده رۆژی مانگی حاجیاندا بیدعه یه ؟
ئەویش فهرمووی : (هذا جاهلٌ يُعَلِّمُ ، فالرسول (ﷺ) حَضَّ عَلَى الْعَمَلِ الصَّالِحِ فِيهَا ، وَالصِّيَامُ مِنَ الْعَمَلِ الصَّالِحِ) (۴) .

واته : ئەو که سه که بۆچوونی وایه که سیک نه زان و جاهیلە و پیویسته فیڕ بکریت ، چونکه پیغه مبهەر (ﷺ) هانی موسلمانانی داوه بۆ ئە نجام دانی کرداری چاکه له وه ده رۆژهدا ، وه رۆژوویش له کرداره چاکه کانه .

۵ - **رۆژووی رۆژی عه ره فه به تايبهت** : سوننه ت وایه بۆ ئەو که سانه ی که نه رۆیشتوون بۆ حه ج و له عه ره فه دا نین و له مالدان که وا به تايبهت له رۆژی عه ره فه دا (۹ / ذوالحجه) به رۆژوو بن ، چونکه پیغه مبهەر (ﷺ) فهرموویه تی : ((صِيَامُ يَوْمِ عَرَفَةَ أَحْتَسِبُ عَلَى اللَّهِ أَنْ يُكَفِّرَ السَّنَةَ الَّتِي قَبْلَهُ وَالسَّنَةَ الَّتِي بَعْدَهُ)) [صحيح مسلم رقم : (۱۱۶۲)] .

واته : **رۆژووی رۆژی عه ره فه** چاوه پروانم که خوا بیکاته مایه ی که فاره ت و سپینه وه و لیخۆشبوونی تاوانی سالیک له پیشی یه وه و سالیکیش له پاشی یه وه (واته : ببیته که فاره تی تاوانی دوو سال) .

۶ - **عومره و حه ج کردن** : چونکه حه ج کردن له رۆژی هه شته می مانگی حاجیان وه (۸ / ذوالحجه) ده ست پیده کات بۆ ئەو که سانه ی که به (حه جی ئیسراحه تی دوا ی عومره / حج التمتع) ئیحرام ده به ستن ، بۆیه پیویسته له پیشدا عومره که ت ئە نجام به دیت ئە نجا له رۆژی هه شته می مانگی حاجیان وه (۸ / ذوالحجه) ئیحرام بکه یه بۆ حه ج .

خوای گه وره فهرموویه تی : ﴿وَاتِمُوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ﴾ [سورة البقرة] .

(۹) نقلًا عن كتاب : (فضل عشر ذي الحجة وأحكام الأضحية) لسالم العجمي ص : (۲) .

۷ - زیکر کردن به ووتی : (الله أكبر ...) له م ده رۆژہ دا ھەموو کاتیك :

خوای گہورہ فہرموویہ تی : ﴿وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَّعْلُومَاتٍ﴾ [الحج] ، قال ابن عباس (رضی اللہ عنہ) : (ایام

العشر) ، واتہ : زیگری خوا بکن لہ رۆژہ زانراوہ کاندہ کہ بریتین لہ دہ رۆژی یہ کھمی مانگی حاجیان .

قال الإمام البخاري في صحيحه : (كَانَ ابْنُ عُمَرَ وَأَبُو هُرَيْرَةَ (رضی اللہ عنہما) يَخْرُجَانِ إِلَى السُّوقِ فِي أَيَّامِ الْعَشْرِ

يُكَبِّرَانِ ، وَيُكَبِّرُ النَّاسُ بِتَكْبِيرِهِمَا) [فتح الباري شرح صحيح البخاري : (۲ / ۵۸۹)] .

واتہ : (ابن عمر وأبو هريرة (رضی اللہ عنہما) لہ دہ رۆژی مانگی حاجیاندا دہردہ چوون بۆ بازار و دہیانوت : (الله

أكبر ...) و خەلکیش بە دوایاندا دہیانوت : (الله أكبر ..) .

وجاء في فتوى اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والإفتاء : (يُشْرَعُ التَّكْبِيرُ الْمَطْلُوقُ فِي جَمِيعِ الْأَوْقَاتِ مِنْ

أَوَّلِ دَخُولِ شَهْرِ ذِي الْحِجَّةِ إِلَى آخِرِ أَيَّامِ التَّشْرِيقِ ...) (۵) .

وقالوا أيضاً : (التكبير مشروع في عشر ذي الحجة مطلقاً) (۶) .

ئە م سوننەتە پشت لیھلکراوہش پیویستی بە زیندوو کردنەوہ ھەیہ ، جا رەحمەتی خوا لہ و کەسە بیئ

ھەولی زیندوو کردنەوہی سوننەتەکانی پیغەمبەر (ﷺ) دەدات .

وہ وتی : (الله أكبر ...) بە م شیوازہ دەبیئ : (الله أكبر .. لا إله إلا الله ، والله أكبر ..

الله أكبر .. والله الحمد) (۷) .

۸ - خو ئامادە کردن بۆ قوربانى ئەنجام دان :

ئەگەر کەسیک ویستی وا بوو قوربانى بکات ئەوا حەرامە لہ تووکی ھەموو لاشەى و نینۆکەکانی لاہەریت

یان لای بقرتینیت و کەمی کاتەوہ ، لہ سەرەتای مانگی حاجیانەوہ (ذو الحجۃ) تاوہکو

قوربانى یە کھمی سەر دە بریت .

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ (رضی اللہ عنہا) أَنَّ النَّبِيَّ (ﷺ) قَالَ : «إِذَا دَخَلْتَ الْعَشْرَ وَأَرَادَ أَحَدُكُمْ أَنْ يُضَحِّيَ فَلَا يَمَسُّ مِنْ شَعْرِهِ

وَبَشَرِهِ شَيْئًا» [صحيح مسلم رقم : (۱۹۷۷)] .

واتہ : ئەگەر دہ رۆژی یە کھمی مانگی حاجیان (ذو الحجۃ) ھات ، وہ کەسیک لہ ئیوہ ویستی ھەبوو

قوربانى بکات ، ئەوا با ھیچ لہ تووک و پیستی نە کاتەوہ .

وفي رواية : «فَلَا يَأْخُذَنَّ شَعْرًا وَلَا يَقْلِمَنَّ ظُفْرًا» .

واتہ : با نە لہ تووکی لاہەریت و نە نینۆکی بقرتینیت .

وقد استدل بعض الفقهاء بهذا الحديث على أَنَّ مَنْ (دَخَلَتْ عَلَيْهِ عَشْرُ ذِي الْحِجَّةِ وَأَرَادَ أَنْ يُضَحِّيَ ...

إِنَّهُ يَحْرُمُ عَلَيْهِ أَخْذُ شَيْءٍ مِنْ شَعْرِهِ وَأَظْفَارِهِ حَتَّى يُضَحِّيَ فِي وَقْتِ الْأُضْحِيَّةِ) [شرح صحيح مسلم للإمام النووي : (۱۳)

/(۱۱۶)] .

(۵) فتاوى اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والإفتاء ، الفتوى رقم : (۱۰۷۷۷) .

(۶) فتاوى اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والإفتاء ، الفتوى رقم : (۹۸۸۷) .

(۷) انظر : أحكام العيدين في السنة المطهرة ص : (۳۰) .

واته : هه ندیک له زانایان ئه م فهرمووده یه ده که نه به لگه له سه ر ئه وه ی هه رکه سیك ویستی هه بوو قوربانى بکات ئه وا حه رامه له سه رى هه چ له تووک و نینۆکی لابه ریئ هه تا قوربانى ده کات له کاتى سه ر برینى قوربانیدا دواى ئه نجام دانى نوێژى جه ژن .

۹ - قوربانى کردن له رۆژى جه ژندا :

خوای گه وره فهرموویه تی : ﴿وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَّعْلُومَاتٍ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّن بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِعُوا الْبَآسَ الْفَقِيرَ﴾ ﴿٢٨﴾ [سورة الحج] .

واته : وه زیكری خوا بکه ن له رۆژه زانواوه کانی (ده یه می یه که می مانگی حاجیان) له سه ر ئه و وولاخ و ئاژه لانه ی که خوا کردوویه تی به رزقیان بو قوربانى کردن ، جا لئى بخون و لیشى بده ن به ده رخواردى هه ژارانى بئنه وادا .

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سُلَيْمٍ (رضي الله عنه) قَالَ : كُنَّا وَقُوفًا مَعَ النَّبِيِّ (ﷺ) بِعِرْفَةَ فَقَالَ : ((يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ عَلَىٰ كُلِّ أَهْلِ بَيْتٍ فِي كُلِّ عَامٍ أَضْحِيَّةً ...)) [صحيح سنن أبي داود رقم : (٢٧٨٨)] .

واته : ئه ی خه لکینه پئویسته له سه ر هه موو خیزانیک هه موو سالیك قوربانى بکات .

وَعَنْ جُنْدَبِ بْنِ سُفْيَانَ الْبَحْلِيِّ (رضي الله عنه) قَالَ : شَهِدْتُ النَّبِيَّ (ﷺ) يَوْمَ النَّحْرِ فَقَالَ : ((مَنْ ذَبَحَ قَبْلَ أَنْ يُصَلِّيَ فَلْيَعِدْ مَكَانَهَا أُخْرَى ، وَمَنْ لَمْ يَذْبَحْ فَلْيَذْبَحْ))^(٨) .

واته : ئاماده ی لای پئغه مبه ر (ﷺ) بووم له رۆژى جه ژنى قورباندا و فهرمووی :

هه رکه سیك قوربانى کردووه پئش ئه وه ی نوێژى جه ژن بکات با له جياتى ئه و قوربانى یه قوربانى یه کی تر بکاته وه و ئه وه ش نه یکردووه با بیکات .

* مه ریک یان بزنیك بو پیاویك و خا و خیزانه که ی ده بیئ :

عَنْ عَطَاءِ بْنِ يَسَّارٍ قَالَ : سَأَلْتُ أَبَا أَيُّوبَ الْأَنْصَارِيَّ (رضي الله عنه) كَيْفَ كَانَتْ الضَّحَايَا فِيكُمْ عَلَىٰ عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ (ﷺ) ؟ قَالَ : ((كَانَ الرَّجُلُ يُضْحِي بِالشَّاةِ عَنْهُ وَعَنْ أَهْلِ بَيْتِهِ فَيَأْكُلُونَ وَيُطْعَمُونَ))^(٩) .

واته : په رسیارم کرد له (أبو أيوب الأنصاري) : ئایا قوربانى ئه نجام دان چۆن بوو له سه رده می پئغه مبه ردا (ﷺ) ؟ فهرمووی : له سه رده می پئغه مبه ردا (ﷺ) پیاو ئاژه لئیکى (مه ریک یان بزنیك) ی ده کرد به قوربانى بو خوی و خیزانى و منداله کانی ، وه خویان لییان ده خوارد و لیشیان ده دا به خه لک بو خواردنى .

* قوربانى چئشتى جه ژنه :

عَنْ بُرَيْدَةَ بْنِ حَصِيبٍ (رضي الله عنه) قَالَ : ((أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) كَانَ لَا يَخْرُجُ يَوْمَ الْفِطْرِ حَتَّىٰ يَطْعَمَ ، وَلَا يَأْكُلُ يَوْمَ الْأَضْحَىٰ حَتَّىٰ يَرْجِعَ فَيَأْكُلُ مِنْ أَضْحِيَّتِهِ))^(١٠) .

^(٨) صحيح البخاري رقم : (٥٥٦٢) وصحيح مسلم رقم : (١٩٦٠) .

^(٩) صحيح سنن الترمذي رقم : (١٥٠٥) ، وصحيح سنن ابن ماجه رقم : (٢٥٦٣) .

^(١٠) السنن الصغرى للبيهقي رقم : (٦٩١) وصحيح سنن الترمذي رقم : (٥٤٢) وصحيح سنن ابن ماجه رقم : (١٧٥٦) .

واتہ : پیغہ مہر ﷺ رُوژی جہ ژنی رہ مہ زان لہ مالّ دہ رنہ دہ چوو ہتا خواردنی نہ خواردایہ ، وہ رُوژی جہ ژنی قوربان خواردنی نہ دہ خوارد ہتا دہ گہ راپیہ وہ لہ نویژی جہ ژن ئہ نجا لہ قوربان یہ کہ یی دہ خوارد . وہ بُو زیاتر شارہ زا بوون لہ (ئہ حکام و ئادابہ کانی) قوربان ی کردن ئہ وا ئہ م کتیبہ بخوینہ رہ وہ :

چُونیتی قوربان ی کردن لہ سہ ردہ می پیغہ مہ ردا (ﷺ)

نووسین و ئامادہ کردنی : ماموٰستا محمد عبد الرحمن لطیف

وتارخوینی مرگہ وتی (شیخ ابراہیم) / کہ لار

(۰۷۷۰۱۹۸۸۶۲۳)

بہ ژمارہ سپاردنی (۹۱۹) ی سائی (۲۰۰۵) لہ لایہن (وہزارہتی رُوشبیری) وہ

لہ بلاوکر اوہ کانی (کتیبخانہ ی : زانستی بہ سوود) / کہ لار

له بهر هه مه کانی وه رگێر

- ۱ - سێ بنچنه که ی بیروباوهر و به لگه کانیان - چاپی چوارهم - .
- ۲ - بیروباوهرت وهر بگره له قورئان و سوننهت - چاپی ده یه م - .
- ۳ - پوخته یه که له بیروباوهری ئیسلامهتی - چاپی چوارهم - .
- ۴ - کورته یه که له فیهی سوننهت و قورئانی نازیز ، که بریتی یه له وه رگێرانی کتیبی : (الوحیز فی فقه السنه و الکتاب العزیز) - ئاماده ده کریت بۆ چاپ - .
- ۵ - بریهی تی نیوان موسلمانان .... - چاپی چوارهم - .
- ۶ - له گه کیدا داده نیشیت و هاوڕییهتی کێ ده کهیت ؟ - چاپی حوته م - .
- ۷ - چۆنیته قوربانی کردن له سهردهمی پیغه مبهردا (ﷺ) - چاپی چوارهم - .
- ۸ - کاتی پارشیو و بهربانگ کردن له سهردهمی پیغه مبهردا (ﷺ) - چاپی سێ یه م - .
- ۹ - حوکم و ئادابه کانی قهرزدان و قهرزکردن و قهرزدانه وه ... - چاپی یه که م - .
- ۱۰ - فهتوای گه وهره زانیانی هاوچه رخی نه هلی سوننه و جه ماعه سه بارت به حوکمی حزبیهتی و جیاوازی و پارچه پارچه گه ریت - چاپی دووهم - .
- ۱۱ - گه رانه وه بۆ لای زانیانی نه هلی سوننه پاریزه ره له تیاچوون و گومر ابوون - چاپی یه که م - .
- ۱۲ - له ئیسلامدا چه نندین گروپ و حیزب نییه به لکو کومه ئی موسلمانان و خه لیفه هه یه - چاپی یه که م - .
- ۱۳ - حوکمی کومه ل و حزبه ئیسلامیه کان له نیو کومه لگای موسلماناندا / فهتوای هه ردوو شیخ : (ابن باز) و (ابن العثیمین) - چاپی یه که م - .
- ۱۴ - زنجیره ی تافهت له سایه ی ئیسلامدا :
- یه که م : ئافه رتان و فیروونی زانستی شه رعی - چاپی پینجه م - .
- دووهم : زانا ترین ئافه رته تی دونیا - چاپی پینجه م - .
- سێ یه م : له دایک بوونی کچان و سه ره ئدان وه ی خه صله تیکی سه رده می نه فامی و جاهلی له سه ده ی پیشکه وتوو ی بیست و یه کدا !!! - چاپی چوارهم - .
- ۱۵ - نایا له م ده رگایه ت داوه ؟ (پارانه وه له خوا ی په ره رددگار) - چاپی سێ یه م - .

(اللَّهُمَّ اجْعَلْ خَيْرَ عَمْرِي آخِرُهُ ،
و خَيْرَ أَعْمَالِي خَوَاتِمَهُ ،
و خَيْرَ أَيَّامِي يَوْمَ الْقِيَامِ)

مالیه پاره به هه شته

www.ba8.org

دوعای خیرتان بیرنه چی